

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Sabola a soudců
JUDr. Jitky Hroudové a Mgr. Marka Bedřicha ve věci

žalobce: **D. K.**, bytem v, zast. Mgr. Jaroslavem Kadlecem, advokátem v Táboře,
Tábor, Tyršova 521,

proti

žalovanému: **náměstkyně ministra obrany**, se sídlem Ministerstvo obrany, Praha 6,
Tychonova 221/1,

**o žalobě proti rozhodnutí náměstkyně ministra obrany pro řízení sekce právní
Ministerstva obrany ze dne 21.7.2015, č.j. 1217-2/2015-1322,**

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze dne 17.9.2015, domáhal zrušení rozhodnutí náměstkyně ministra obrany pro řízení Sekce právní Ministerstva obrany ze dne 21.7.2015 č.j. 1217-2/2015-1322, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí ředitelky Odboru pro právní zastupování ze dne 18.3.2015, č.j. 307-00965-12-30-20, jímž byla žalobci přiznána náhrada za ztížení společenského uplatnění ve výši 72.000,- Kč.

2. Ve správním řízení bylo rozhodováno o nároku žalobce, který jako voják z povolání, utrpěl dne 9.3.2011 v rámci kurzu přežití ve sněhovém záhrabu poškození zdraví, a to periferní obrnu lícního nervu omrznutím obličeje. Dle ustanovení § 115 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, byl úraz hodnocen jako služební úraz s plnou odpovědností České republiky - Ministerstva obrany za vzniklou škodu. O právním základu odpovědnosti České republiky - Ministerstva obrany pravomocně rozhodl velitel Vojenského záchranného útvaru 1825 Tábor rozhodnutím ze dne 17.7.2012, č.j. 56-63/18/2011-1825. Náhrada za ztížení společenského uplatnění byla žalobci určena na základě bodového ohodnocení určeného v lékařském posudku lékařem, a to v souladu s přílohou vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění. Ztížení společenského uplatnění žalobce znalec ohodnotil jako traumatickou poruchu lícního nervu těžkého stupně v hodnotě 600 bodů. S ohledem na to, že hodnota jednoho bodu dle vyhlášky byla v době posuzování ztížení společenského uplatnění 120,- Kč, přiznal služební orgán žalobci náhradu ve výši 72.000,- Kč.
3. Rozhodnutím ze dne 21.7.2015, č.j. 1217-2/2015-1322, žalovaná odvolání žalobce, v němž mj. namítla, že vyhláška č. 440/2001 Sb. byla zrušena zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a proto nemůže v současné době regulovat žádné právní vztahy, tedy ani vztahy v oblasti pracovního práva a služebního poměru, zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila. K námitkám uplatněným v podaném odvolání žalovaná uvedla, že při posuzování a rozhodování dané věci vycházel odvolací služební orgán ze Stanoviska k postupu při odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění při pracovním (služebním) úrazu po 1. lednu 2014 ze dne 2.1.2014 vydaného v té době zástupcem náměstka ministra obrany pro personalistiku – personálním ředitelem Ministerstva obrany, kde se mj. uvádí: „*Již při vzniku zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, který nahradil uvedený zákon č. 65/1965 Sb., byla přijata zcela nová koncepce odškodňování zaměstnanců za utrpěné úrazy. Zvláštní zákon (zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců) měl zakotvit povinné úrazové pojištění zaměstnanců, ze kterého by pak vznikl při pracovním úrazu nárok zaměstnance na dávky vyplácené orgány úrazového pojištění (shodné s orgány sociálního pojištění). Protože se však počítalo s pozdější účinností tohoto zákona, převzal nový zákoník práce dosavadní právní úpravu odškodňování za pracovní úrazy do svých přechodných ustanovení, konkrétně §§ 365 až 393. Podle § 369 má zaměstnavatel povinnost odškodňovat zaměstnance při utrpění pracovního úrazu mimo jiné i náhradou za bolest a ztížení společenského uplatnění. Podle § 372 zákoníku práce „(1) Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění se poskytuje zaměstnanci jednorázově. (2) Ministerstvo zdravotnictví stanoví v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí vyhláškou výši, do které je možné poskytnout náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění a určování výše náhrady v jednotlivých případech“.* K vydání této vyhlášky doposud nedošlo. Od 1.1.2007 tedy tuto oblast pracovněprávních vztahů upravuje přechodné ustanovení nového zákoníku práce, konkrétně § 394 odst. 2: „Do doby nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění se postupuje podle vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení

společenského uplatnění, ve znění vyhlášky č. 50/2003 Sb.“. Výslovně je tedy zmíněn určitý právní předpis, který měl být podle obecných zásad se zrušením zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, jako prováděcí předpis, také zrušen. Uvedeným ustanovením je zachována jeho platnost a účinnost i za nového zákoníku práce. Protože platný zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, dosud nenabyl účinnosti (v současné době je stanovena na 1.1.2017), důvodnost tohoto přechodového ustanovení dále trvá. Současně s novým občanským zákoníkem nabyl účinnosti i zákon č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva. Jeho část šedesátá sedmá upravila také zákoník práce. Ve 45 novelizačních bodech uvedla zákoník práce do souladu s principy a konkrétní úpravou v novém občanském zákoníku. Zachovala však zvláštní ustanovení o náhradě škody způsobené v pracovněprávních vztazích, které obsahuje zákoník práce v §§ 248 až 275, tedy autonomní úpravu odlišnou od starého občanského zákoníku, ale i nového občanského zákoníku. Nijak se také nedotkla uvedených přechodných ustanovení a nenastavila v oblasti odškodňování ani žádná jiná pravidla. Dále tedy platí povinnost zaměstnavatele odškodňovat podle § 369 zákoníku práce zaměstnance mimo jiné i náhradou za bolest a ztížení společenského uplatnění a výši stanovovat podle přechodného ustanovení § 394 odst. 2 zákoníku práce. Uvedený stav nelze vyložit jinak, než že jde o vůli zákonodárce zachovat současný způsob náhrad při pracovních úrazech poskytovaných ze strany zaměstnavatele i po účinnosti NOZ.“

4. V rozhodnutí dále žalovaná uvedla, že pro náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění u vojáků z povolání platí zvláštní právní úprava, tj. část sedmá, hlava II. zákona o vojácích, kde v ust. § 119 odst. 1 ve znění účinném do 30.6.2015 bylo uvedeno, že „*Náhrada za bolest a náhrada za ztížení společenského uplatnění se poskytují jednorázově za podmínek a ve výši, které stanovuje zvláštní právní předpis.*“. Zvláštním právním předpisem měl zákon na mysli vyhlášku o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění vydanou Ministerstvem zdravotnictví pod č. 440/2001 Sb., v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí, podle které, nadále i po 1.1.2014, služební orgány postupují. Přijetím novely zákona o vojácích vyhlášené pod č. 332/2014 Sb., účinné od 1.7.2015, se změnilo i ustanovení § 119 odst. 2, kde je uvedeno, že „*Ministerstvo stanoví vyhláškou postup při určování výše náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění.*“ Žalovaná uzavřela, že služebnímu orgánu I. stupně byl znám takový stav věci, o němž nebyly důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který byl nezbytný pro vydání napadeného rozhodnutí.
5. Žalobce v žalobě namítl, že s účinností ode dne 1.1.2014 byla zrušena vyhláška č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění (zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ustanovením § 3080, bod 237), nemůže být tedy v daném případě aplikována, přesto však při posuzování ztížení společenského uplatnění žalovaný podle uvedené vyhlášky postupoval. Žalobce vyslovil názor, že by měl být daný případ posouzen podle norem práva občanského, v jejichž rámci byla pro potřeby soudní praxe zpracována Nejvyšším soudem ve spolupráci s dalšími odbornými subjekty „*Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví*“, jejíž systém vychází z identifikace rozsahu

postižení (omezení) z pohledu všech myslitelných stránek lidského života, tj. všech oblastí, v nichž pro trvalé zdravotní následky dochází k omezení či k plnému vyřazení z možnosti se společensky uplatnit. Protiústavní je pak právní výklad uvedený ve společném stanovisku Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zdravotnictví k postupu při odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání, neboť mj. zakládá nedůvodně nerovnováhu mezi odškodňováním bolesti a ztížení společenského uplatnění v rámci pracovněprávních vztahů oproti odškodňování v rámci „ostatních“ právních vztahů.

6. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že nový občanský zákoník sice zrušil předmětnou vyhlášku, ale zároveň v rámci sjednocování soukromoprávní úpravy s novým občanským zákoníkem provedené zákonem č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva, byl novelizován též zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, 45 novelizačními body. Novelizací ovšem zůstala nedotčena ustanovení o náhradě škody ve zvláštních ustanoveních zákoníku práce jako autonomní odlišná úprava, nezávislá na novém občanském zákoníku. Nebylo zasaženo do přechodných ustanovení zákoníku práce, nebylo zrušeno jeho ust. § 394 odst. 2, které výslovně stanoví postup při odškodňování pracovních úrazů, tj. do doby nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění (zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců) se při odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění v pracovněprávních vztazích postupuje na základě předmětné vyhlášky. Pro oblast odškodňování ztížení společenského uplatnění ze služebního úrazu vojáka z povolání v době uplatnění nároku žalobcem na uvedenou vyhlášku odkazoval zákon, jímž se odškodňování řídí, tj. zákon o vojácích z povolání, a nelze z důvodu zrušení vyhlášky soukromoprávním předpisem (novým občanským zákoníkem) pro oblast soukromoprávních vztahů postupovat podle právně nezávazné metodiky Nejvyššího soudu ČR, která je svou povahou interním metodickým pokynem pro sjednocení postupu soudů, nikoliv obecně závazným právním předpisem. Žalovaná navrhla, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
7. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správními orgány obou stupňů z hlediska žalobních námitek, uplatněných v podané žalobě a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“). Vzhledem k tomu, že účastníci řízení nevyjádřili nesouhlas se zamýšleným postupem soudu rozhodnout ve věci samé bez nařízení ústního jednání, Městský soud v Praze postupoval podle ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s. a o podané žalobě rozhodl, aniž jednání nařizoval. Soud žalobu neshledal důvodnou.
8. Podle § 115 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (dále také jako zákon o vojácích z povolání) za škodu na zdraví, kterou voják utrpěl při výkonu služby, v přímé

souvislosti s ním nebo pro výkon služby, (dále jen "služební úraz") odpovídá stát. Podle § 116 písm. d) zákona o vojácích z povolání vojákov, který utrpěl služební úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je stát povinen v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, poskytnout náhradu za ztížení společenského uplatnění. Podle § 119 odst. 1 zákona o vojácích z povolání ve znění účinném do 30.6.2015 se náhrada za bolest a náhrada za ztížení společenského uplatnění poskytují jednorázově, za podmínek a ve výši, které stanovuje zvláštní právní předpis. Tento odstavec odkazoval formou poznámky pod čarou na vyhlášku č. 32/1965 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění pozdějších předpisů, tato vyhláška byla nahrazena s účinností od 1.1.2002 vyhláškou č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění. Lze pak doplnit, že zákonem č. 332/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, byl § 119 s účinností od 1.7.2015 změněn tak, že odstavec 2 zní: *Ministerstvo stanoví vyhláškou postup při určování výše náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění.*

9. Dle ustálené právní teorie i konstantní judikatury je při posuzování právní úpravy aplikovatelné na určitý případ odškodnění bolesti či ztížení společenského uplatnění obecně rozhodný den, kdy došlo ke škodní události, tedy v daném případě den, kdy došlo k úrazu žalobce, nikoli dobu, kdy se ustálil zdravotní stav poškozeného, neboť tento je rozhodný např. pro posouzení běhu promlčecí doby, nikoli však pro posouzení z hlediska aplikace rozhodné právní úpravy (k tomuto též např. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne č.j. 52 Ad 3/2017-59 ze dne 28.3.2017).
10. Pro posouzení věci je tak relevantní právní úprava účinná do 30.6.2015 v níž zákon o vojácích z povolání odkazoval na zvláštní právní předpis, v daném případě na vyhlášku č. 440/2001 Sb. Ta sice byla zrušena zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v rozhodné době kdy došlo ke služebnímu úrazu, však byla účinná. Pro úplnost pak lze uvést, že zákoník práce (ve znění účinném do 30.9.2015) stanovil ve svém § 394 odst. 2, že do doby nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění se postupuje podle vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění vyhlášky č. 50/2003 Sb. Právní úprava úrazového pojištění měla nabýt účinnosti dne 1.1.2017, nicméně ještě před tím byl příslušný zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, zrušen zákonem č. 215/2015, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
11. V projednávané věci tedy bylo na místě o odškodnění ztížení společenského uplatnění v důsledku úrazu žalobce rozhodnout podle výše uvedených zákonných ustanovení zákona o vojácích z povolání a vyčíslit výši odškodnění podle vyhlášky č. 440/2001 Sb. O nároku žalobce je rozhodováno v řízení správním, hmotněprávním předpisem, z kterého se nárok vyplývá, je zákon o vojácích z povolání, nikoliv občanský zákoník. Námitku, že mělo být postupováno podle předpisů občanského práva, soud shledal nedůvodnou.

12. K žalobcem uplatněné námitce, že by se na posouzení jeho případu měla použít Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví, je předně nutné mít na zřeteli, že metodika má doporučující charakter a je vztahena ke konkrétnímu zákonnému ustanovení, v daném případě k § 2958 občanského zákoníku. Jakkoliv podle tohoto ustanovení nebylo ve správním řízení postupováno (viz výše), lze pro úplnost poukázat na to, že samotný občanský zákoník ve svých přechodných ustanoveních v § 3079 odst. 1, stanoví, že právo na náhradu škody vzniklé porušením povinnosti stanovené právními předpisy, k němuž došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzuje podle dosavadních právních předpisů. Z tohoto ustanovení spolu s § 3028 odst. 3 vyplývá, že nová úprava se aplikuje jen na případy, kdy ke škodné události došlo po nabytí jeho účinnosti, tzn. od 1.1.2014 včetně. Tedy pro účely bolestného a ztížení společenského uplatnění za úraz, nemoc z povolání, dopravní nehodu či jiné poškození zdraví, které nastalo před 1.1.2014, se poskytne náhrada dle dosavadních právních předpisů. Na odškodnění ztížení společenského uplatnění v důsledku úrazu žalobce by ani v řízení občanskoprávním daná metodika použita nebyla (viz k tomu také nález Ústavního soudu IV.ÚS 3122/15).
13. Jde-li o námitku žalobce ohledně neústavního rozdílného posuzování odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění ve vztazích dle pracovního práva a v ostatní občanských právních vztazích, pak k tomuto soud opět poukazuje na ust. § 3079 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., dle kterého by i odškodnění v rámci jiného než pracovněprávního (služebního), jehož právním základem je událost nastalá před 1.1.2014, podléhala režimu dosavadní právní úpravy.
14. Soud neshledal důvodnou žalobní námitku, že vyhlášku č. 440/2001 Sb., nelze použít, neboť byla s účinností od 1.1.2014 explicitně zrušena občanským zákoníkem. S účinností od uvedeného data byla vyhláška zrušena, nadále je však součástí předchozí právní úpravy, na kterou např. odkazují přechodná ustanovení jednotlivých právních předpisů. K tomu navíc lze poukázat na zvláštní úpravu provedenou přechodnými ustanoveními zákoníku práce (viz výše). V předmětné věci je rozhodující, že vyhláška v rozhodné době, tj. okamžiku, kdy došlo ke služebnímu úrazu, účinná byla.
15. Soud se ztotožnil i s právním názorem žalované uvedeným v žalovaném rozhodnutí ohledně postupu při odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění při pracovních a služebních úrazech podle vyhlášky č. 440/2001 Sb. i po nabytí účinnosti občanského zákoníku.
16. Městský soud v Praze tak shledal námitky žalobce nedůvodnými a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně a zamítl ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s.

17. O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaná měla ve věci úspěch, žádné náklady řízení jí však nevznikly. Proto soud za použití argumentu *a contrario* rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 22. prosince 2017

Mgr. Aleš Sabol v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
L.